

PLAN VAN AANPAK
PARTICIPATIETRAJECT DE NIEUWE KERN

}}} Tertium

INHOUD

Achtergrond	2
Uw vraag	2
Onze aanpak en visie.....	2
Relevante referentieprojecten:	4
Offerte – deel 1.....	5
Offerte – deel 2	12
Offerte – deel 3	15

AANPAK PARTICIPATIETRAJECT DE NIEUWE KERN

INLEIDING

De gemeente Ouder-Amstel werkt aan een concept-structuurvisie voor De Nieuwe Kern. Na publicatie hiervan start begin 2020 een participatietraject. Het doel hiervan is het voeren van een open dialoog over belangrijke vraagstukken met alle (georganiseerde) stakeholders en bewoners. Ook toekomstige bewoners en gebruikers van De Nieuwe Kern moeten bij dit gesprek worden betrokken.

AANPAK PARTICIPATIETRAJECT

Het participatietraject bestaat uit de volgende stappen:

- Stap 1: Bepalen uitgangspunten en ruimte voor participatie
- Stap 2: Omgevingsdocumentaire: interviews met een aantal mensen uit de doelgroepen
- Stap 3: Ophalen van wensen/ zorgen/ ideeën bij de verschillende doelgroepen
- Stap 4: Opleveren uitkomsten van het participatietraject
- Stap 5: Verwerken van de uitkomsten in een concept-structuurvisie

Stap 1: Bepalen van uitgangspunten

Voor uitvoering van het participatietraject worden de uitgangspunten vastgesteld aan de hand van de volgende drie vragen: Wat moet, wat mag en wat kan? Met andere woorden: wat zijn vaststaande uitgangspunten uit de concept-structuurvisie? En hoeveel ruimte is er op welke terreinen voor participatie?

Stap 2: Gebiedsdocumentaire De Nieuwe Kern

Om in een vroeg stadium de wensen, zorgen en opvattingen van verschillende partijen in kaart te brengen, interviewen we 10-15 personen die samen een representatief beeld gaan geven van de wensen en verwachtingen over De Nieuwe Kern. We denken o.a. aan inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, sportverenigingen en huidige gebruikers van het gebied.

Het doel hiervan is hen in eigen woorden te laten vertellen: (a) Wat ze van het huidige gebied De Nieuwe Kern vinden; (b) Wat ze daar aantrekkelijk aan vinden; (c) Wat ze vinden van het plan om er een wijk te ontwikkelen; en (e) onder welke voorwaarden ze deze ontwikkeling steunen. Ook wordt hen gevraagd hoe ze bij de planvorming betrokken zouden willen worden. De documentaire geeft een eerlijk beeld van de opvattingen van de omgeving.

Deze interviews worden verwerkt tot een documentaire van 20-25 minuten. Deze film is bedoeld om intern te worden bekeken door degenen die nauw bij het project betrokken zijn en in een later stadium wordt de film gebruikt tijdens bewonersbijeenkomsten en/of om online aandacht te besteden aan het participatietraject (in combinatie met bijvoorbeeld online dilemma's – zie verderop).

Wij hebben goede ervaringen met deze aanpak, onder meer in het participatietraject rondom de uitbreiding van de Zuidas (zie [gebiedsdocumentaire Verdi-gebied](#)) en de herontwikkeling van het IJplein in Amsterdam. De grote voordelen van deze aanpak zijn:

- We leggen in een vroeg stadium contact met personen die wellicht niet uit zichzelf naar een participatiebijeenkomst zouden komen. Dit vergroot de representativiteit en het bereik van het participatietraject. We bereiken daarmee een brede doorsnede van alle doelgroepen.
- Een onafhankelijke, journalistieke stijl van interviewen geeft een waarheidsgetrouw beeld van de opvattingen en het idioom dat mensen gebruiken als ze over het project spreken.
- Het is mogelijk ook de weerstand tegen het project te onderzoeken en te bepalen waar aanknopingspunten zitten voor het vergroten van draagvlak.
- De film kan worden teruggekeken door iedereen die zich pas in een later stadium met het project gaat bezighouden (stedenbouwkundigen, architecten, ontwikkelaars, woningcorporaties, maar ook bestuurders of eventueel zelfs toekomstige bewoners).
- Op basis van de uitkomsten van deze eerste omgevingsscan wordt het voorgestelde participatietraject zo nodig aangevuld of aangepast naar gelang blijkt dat dit nodig of wenselijk is.

Stap 3: Ophalen wensen/ zorgen/ ideeën bij de verschillende doelgroepen

Het participatietraject voor de Nieuwe Kern bestaat uit een combinatie van: (a) bijeenkomsten voor een breed publiek; (b) bijeenkomsten voor specifieke doelgroepen; en (c) online enquêtes en/of dilemma-testen.

Daarbij werken we van breed naar smal: in de eerste fase proberen we zoveel mogelijk mensen te bereiken met een brede vraagstelling, om in een later stadium toe te werken naar een situatie waarin een kleinere groep betrokkenen (“De Nieuwe Kerngroep”) zich intensiever buigt over een aantal belangrijke deelthema’s. De uitkomsten worden steeds open en transparant teruggekoppeld naar de verschillende doelgroepen.

Om het participatietraject zichtbaar te maken, wordt gedacht aan een vlog waarin steeds in enkele minuten de laatste stand van zaken wordt doorgenomen. De ‘verslaggever’ vertelt wat hem/haar is opgevallen. Deze vlog eindigt steevast met het onderdeel ‘Bijvangst’ waarin opmerkingen worden genoemd die weliswaar voorbij zijn gekomen in het participatietraject (online of offline), maar die eigenlijk over andere thema’s gaan. De vlog kan eenvoudig worden gemonteerd met beelden van een in de camera sprekende procesbegeleider afgewisseld met beelden van bijeenkomsten of plekken waar hij/zij is geweest.

a. Bijeenkomsten voor breed publiek en doelgroepen

Wij combineren graag een ‘brede’ bijeenkomst met een groter aantal bijeenkomsten voor specifieke doelgroepen op plekken waar die verschillende doelgroepen al samenkomen. Op die manier weten we zeker dat alle doelgroepen worden bereikt. Door te kiezen voor een groter aantal kleinere bijeenkomsten wordt ook een betere gedachtenuitwisseling mogelijk gemaakt. Bij de verschillende doelgroepen denken we in elk geval aan (a) inwoners van de gemeente Ouder-Amstel en de omgeving van het DNK-gebied, (b) ondernemers uit Ouder-Amstel en de omgeving van DNK, (c) sportverenigingen, (d) volkstuinders, (e) OV-reizigers en (f) belangenverenigingen. Ook zullen specifieke bijeenkomsten plaatsvinden met de leden van de Groene Denktank. De precieze locaties en groepen worden in overleg met de gemeente vastgesteld.

De bijeenkomsten worden geleid door een gespreksleider en goed genotuleerd. Ze duren ongeveer 1 tot 1,5 uur en krijgen een vast format. Onderdelen daarvan zijn:

- Gezamenlijk kijken van de omgevingsdocumentaire.
- Een korte toelichting van de uitgangspunten van de concept-structuurvisie.

- Ophalen van eerste associaties, zorgen en wensen over (1) de inhoud van de structuurvisie, (2) het proces (de communicatie, betrekken van de omgeving).
- Prioriteren: onderling bepalen wat de belangrijkste punten zijn

Het traject van doelgroep-bijeenkomsten werkt toe naar een grotere, openbare slotbijeenkomst waarvoor alle doelgroepen worden uitgenodigd, en waarbij de verschillende thema's van de concept-structuurvisie aan verschillende tafels worden besproken. Hier kunnen mensen zich aanmelden voor "De Nieuwe Kerngroep". Daarmee kunnen ze aangeven dat zij in een later stadium van het project beschikbaar zijn om mee te denken over een specifiek onderdeel van De Nieuwe Kern.

b. Online tools

Naast de bijeenkomsten op plekken waar de verschillende doelgroepen samenkomen, stelt het participatietraject ook degenen die niet bij deze bijeenkomsten kunnen of willen zijn in staat mee te denken. Daarbij maken we gebruik van online-enquêtes en zogenoemde 'positieve dilemma's' waarbij mensen een keuze moeten maken uit twee opties die allebei goed verdedigbaar zijn maar die elkaar wel uitsluiten. Deze testen zijn aantrekkelijk, eenvoudig in te vullen en laten zich snel online verspreiden via sociale media of bijvoorbeeld de participatiewebsite van de gemeente. Een goed voorbeeld is de test over de westelijke uitbreiding van de Zuidas (zie <https://www.quiz-maker.com/QRAXZC7>)

Ook de participatie-app over station Duivendrecht kan een aanvulling op het traject vormen.

}}} Toekomstige bewoners uit directe omgeving

In het participatietraject wordt speciale aandacht besteed aan het betrekken van mogelijke toekomstige bewoners van De Nieuwe Kern. Om de opvattingen van de bewoners in kaart te brengen over deze toekomstige woonomgeving willen we mensen (online) bevragen. We hebben daarbij ook specifiek oog voor bewoners uit aanpalende woonwijken in Ouder-Amstel (Duivendrecht/ Ouderkerk) en Amsterdam (Venserpolder, H-Buurt, Amstel III en Arena Poort West) met een (latente) verhuiscens. In het onderzoek wordt uiteraard rekening gehouden met verschillende doelgroepen: zodat we de wensen van bijvoorbeeld: gezinnen, alleenstaanden, jongeren en ouderen ook goed in kaart kunnen brengen.

Wij denken dat bijeenkomsten voor potentieel geïnteresseerden uit Amsterdam-Zuidoost en Ouder-Amstel ook een belangrijk onderdeel uitmaken van het participatietraject. Omdat het de bedoeling is om geïnteresseerden te trekken met een al dan niet latente verhuiscens, is de insteek van de bijeenkomst: Kom meepraten over deze toekomstige wijk!

De opbouw van deze openbare bijeenkomst is:

- Gezamenlijk kijken van de film.
- Korte presentatie van de hoofdpunten van de (concept)-structuurvisie.
- Bespreking van de belangrijkste dilemma's (met behulp van Mentimeter).
- Een open dialoog over de wensen en zorgen rondom het project.

}}} Toekomstige bewoners uit MRA

Om ook andere potentieel toekomstige bewoners te bereiken, doen we een oproep via sociale media met als portee:

Wil je in de toekomst in De Nieuwe Kern komen wonen? Blijf op de hoogte van de ontwikkelingen in het gebied.

Dit bericht wordt via een Facebook-postcodetarget getoond aan mensen van een bepaalde leeftijd (bv 25 - 65+) in de MRA. Wij hebben hier goede ervaring mee bij soortgelijke projecten. Geïnteresseerden worden via het bericht naar een online dilemma-test geleid waarin staat uitgelegd wat we zoeken (voorbeeld <https://www.quiz-maker.com/QRAXZC7>). Aan het einde van de test hebben ze tevens de mogelijkheid hun mailadres kunnen achterlaten om op de hoogte te blijven van het project (bijvoorbeeld door middel van de vlogs). Het is onze ervaring dat hiermee in zeer korte tijd veel mensen kunnen worden bereikt. De laagdrempeligheid van de dilemma-test zorgt bovendien voor een hoge respons.

Stap 4: Opleveren uitkomsten participatietraject

De uitkomsten van het participatietraject worden opgeleverd in een transparant en goed leesbaar document met:

- Een overzicht van de belangen van de verschillende doelgroepen.
- De belangrijkste wensen, zorgen en ideeën uit de verschillende doelgroepbijeenkomsten en openbare bijeenkomsten.
- Een analyse: de belangrijkste punten voor de concept-structuurvisie.
- Een antwoord op de vraag hoe de verschillende groepen bij het project DNK willen worden betrokken.

De uitkomsten geven de gemeente een goed handvat om: (a) de belangen van de verschillende groepen te erkennen; (b) aan te geven hoe de verschillende wensen en zorgen worden gewogen; en (c) of en hoe dit eventueel leidt tot aanpassing van de structuurvisie.

OVER TERTIUM

Tertium is een bureau voor participatie dat zich specialiseert in het betrekken van bewoners en betrokken partijen bij complexe veranderingen in hun omgeving. Daarbij maken we gebruik van journalistieke methoden en wetenschappelijke inzichten.

(1) Het project staat centraal

Tertium denkt graag vanuit het project. Voor ons is de centrale vraag: Wat heeft De Nieuwe Kern nodig om een succes te worden? Uit die hoofdvraag volgen de andere vragen:

- Wie zijn nodig om De Nieuwe Kern tot een succes te maken?
- Wat kunnen zij aan het project bijdragen?
- Onder welke voorwaarden zijn zij bereid dat te doen?
- Op welke manier kan het project aan deze voorwaarden tegemoetkomen?

(2) Een journalistieke aanpak: erop af

Een tweede kenmerk van onze aanpak is dat we graag in een zo vroeg mogelijk stadium – al tijdens het maken van een plan van aanpak - beginnen met het actief benaderen van de verschillende doelgroepen. Wij doen dat vanuit een journalistieke houding (erop af stappen en de hoe/wat/waar/waarom-vragen stellen). Dit zorgt ervoor dat het participatietraject wordt vormgegeven op een manier die aansluit bij de wensen en opvattingen van de doelgroep. Een onbevooroordeelde, vragende houding maakt het mogelijk om ook lastige gesprekken te voeren met groepen waar potentiële weerstand tegen het project zit, zoals bijvoorbeeld bij de huurders van de Volkstuinen in het gebied. In onze journalistieke aanpak hanteren wij een mix van *online* middelen (vlogs, dilemma-testen, gebiedsgerichte *sociale media* campagnes, online enquêtes), *offline* middelen (interviews, gebiedsdocumentaires, open en gesloten bijeenkomsten) om de verschillende doelgroepen te benaderen.

(3) Van breed naar concreet

Wij werken van breed naar smal. Onze participatietrajecten beginnen met een brede uitvraag onder de doelgroep (bv “Wat betekent dit gebied voor u?”) Gedurende het traject spitsen we de dialoog steeds meer toe op een aantal concrete dilemma’s of discussiepunten. Het traject levert concrete uitkomsten op die verwerkt kunnen worden in de structuurvisie. Daarbij ligt onze kracht in het verwoorden van een breed palet aan visies, in begrijpelijke teksten waarin de betrokkenen zich kunnen herkennen.

